

A MAGYAR LGBT SZÖVETSÉG, A HÁTTÉR TÁRSASÁG, A LABRISZ LESZBIKUS EGYESÜLET, A MOZAIK KÖZÖSSÉG, A PRIZMA KÖZÖSSÉG ÉS A SZIVÁRVÁNY MISSZIÓ ALAPÍTVÁNY VÉLEMÉNYE A KÖZMÉDIA MEGÚJULÁSA KAPCSÁN KEZDEMÉNYEZETT SZAKMAI EGYEZTETÉSRE

2026. augusztus 20.

A Magyar LGBT Szövetség, a Háttér Társaság, a Labrisz Leszbikus Egyesület, a Mozaik Közösség, a Prizma Közösség és a Budapest Pride-ot szervező Szivárvány Misszió Alapítvány üdvözlí, hogy a közmédia új miniszteri biztosa szakmai egyeztetést kezdeményezett a közmédia megújulásáról, és hogy a közzétett kérdések külön is foglalkoznak a kisebbségek és hátrányos helyzetű csoportok médiareprezentációjával. A szexuális és nemi kisebbségek [leszbikus, meleg, biszexuális, transznemű, queer és interszex (LGBTQI)] emberek a hátrányos megkülönböztetésnek kitett legjelentősebb társadalmi csoportok közé tartoznak Magyarországon. Az Európai Unió Alapjogi Ügynökségének (FRA) 2023-as kutatása szerint¹ a magyar LGBTQI válaszadók 40%-a tapasztalt személyesen hátrányos megkülönböztetést LGBTQI mivolta miatt a kutatást megelőző 12 hónapban. Az Ipsos 2025-ös, reprezentatív kutatása szerint a magyarok 5,8%-a határozza meg magát LGBTQI-ként,² a teljes magyar lakosságra vetítve tehát egy kb. 550.000 fős társadalmi csoportról beszélünk. Az elmúlt években a magyar közmédia aktívan részt vett az LGBTQI csoporttal kapcsolatos gyűlöletkeltő kormányzati narratíva terjesztésében,³ az LGBTQI témákkal kapcsolatos intenzív politikai közbeszéd ellenére 2020 óta egyetlen LGBTQI civil szervezet képviselőjét sem hívták meg a közmédiába, és míg a kereskedelmi televíziók rendszeresen szerepeltettek LGBTQI karaktereket saját gyártású sorozataikban és más szórakoztató műsoraikban, nyíltan LGBTQI karakterek a köztévén egyáltalán nem jelentek meg. Ez különösen annak fényében drámai, hogy a közmédia korábbi gyakorlata sokkal nagyobb tudatosságot mutatott a szexuális és nemi sokszínűség bemutatásában és az LGBTQI közösség médiafogyasztási igényeinek kiszolgálásában: 1994 és 2007 között a Petőfi Rádióban *Önazonos* néven heti rendszerességgű rádióműsor foglalkozott e témával, színvonalas dokumentumfilmek készültek (pl. *Egyházak Amerikában*), és a kilencvenes évek meghatározó közmédiás sorozataiban (*Szomszédok*,

¹ European Union Agency for Fundamental Rights (FRA) (2014). *EU LGBTQI Survey III*, 2013. <https://fra.europa.eu/en/publications-and-resources/data-and-maps/2024/eu-lgbtqi-survey-iii>

² Ipsos (2025). *Ipsos LGBT+ Pride Report 2025*. <https://www.ipsosbanda.ie/lgbt-pride-report-2025/>

³ Janky, B., Kmetty, Z., Naszályi, N., & Tamássy, R. (2018). Médiakeretezés és LGBTQ+ emberek iránti attitűdök: Egy survey-és természetes kísérlet eredményei. *Socio. hu–Társadalomtudományi Szemle*, (3), 1-24. <http://dx.doi.org/10.18030/socio.hu.2018.3.1>

Angyalbőrben) is feltűntek meleg karakterek, mégha sztereotipikus ábrázolásuk fel is vet kérdéseket.

Álláspontunk szerint a közmédia kiemelt feladata kell legyen a társadalmi sokszínűség bemutatása, az előítéletektől és hátrányos megkülönböztetéstől sújtott csoportokkal kapcsolatos sztereotípiák oldása, a pluralizmus és az elfogadás értékeinek hangsúlyozása, a különböző csoportok egymáshoz közelebb hozása, és valamennyi társadalmi csoport – így a szexuális és nemi kisebbségek – kultúra- és médiafogyasztási szükségleteinek és igényeinek kielégítése. Az alábbiakban ezek hogyanjára teszünk javaslatokat.

MIÉRT FONTOS AZ LMBTQI LÁTHATÓSÁG?

A társadalom valós sokszínűségét bemutató médiatartalmak biztosítása mind a többséghez tartozók kisebbséggel kapcsolatos attitűdjeinek formálásában, mind az kisebbséghez tartozók jóllétéhez, mentális egészségéhez és pozitív önképéhez alapvető fontosságú. Különösen egy olyan társadalomban, mint Magyarország, ahol az LMBTQI emberek jelentős része a mindennapokban rejtőzködik,⁴ az emberek többsége a médiában látottak alapján ítéli meg a különböző társadalmi csoportokat. Ha a többségi társadalom tagjai rendszeresen találkoznak pozitív LMBTQI médiareprezentációval, csökken az előítéletességük szintje.⁵ A kutatások szerint a sztereotípiák oldásában a leghatékonyabbak azok a médiareprezentációk, amelyeknél az LMBTQI karakterek hétköznapi helyzetekben jelennek meg; komplex élettörténettel bírnak, amelyben a szexualitásuk vagy nemi identitásuk nem egyetlen jellemzőjük; és az ábrázolások realisztikusak, vagyis nem próbálnak túlzottan pozitív képet festeni a karakterről, hibáikkal és esendőségeikkel együtt mutatják be őket – az ilyen szereplőkkel tudnak ugyanis a nézők a legszélesebb körben azonosulni.

A kutatások arra is felhívják a figyelmet, hogy a pozitív médiareprezentáció az egyik legfontosabb protektív faktor a kisebbségi stresszel és az internalizált homo- és transzfóbiával szemben, különösen a fiatalok esetében.⁶ A médiában látott szerepminták (vagy azok hiánya) jelentősen befolyásolja az LMBTQI emberek identitásának alakulását.⁷ Mivel az LMBTQI közösség maga is sokszínű, az LMBTQI emberek között is vannak különböző osztályhelyzetű, életkorú, vallású, etnikai hovatartozású, fogyatékossgal élő vagy neurodiverz személyek, az LMBTQI karakterekkel történő azonosulást leginkább az segíti, ha azok is az interszekcionális identitások és élethelyzetek széles körét bemutatják.

⁴ FRA (2014).

⁵ Schiappa, E., Gregg, P. B., & Hewes, D. E. (2005). The parasocial contact hypothesis. *Communication monographs*, 72(1), 92-115.

Ayoub, P. M., & Garretson, J. (2017). Getting the message out: Media context and global changes in attitudes toward homosexuality. *Comparative political studies*, 50(8), 1055-1085.

Bond, B. J. (2021). The development and influence of parasocial relationships with television characters: A longitudinal experimental test of prejudice reduction through parasocial contact. *Communication Research*, 48(4), 573-593.

⁶ Craig, S. L., McInroy, L., McCready, L. T., & Alaggia, R. (2015). Media: A catalyst for resilience in lesbian, gay, bisexual, transgender, and queer youth. *Journal of LGBT youth*, 12(3), 254-275.

⁷ Gomillion, S. C., & Giuliano, T. A. (2011). The influence of media role models on gay, lesbian, and bisexual identity. *Journal of homosexuality*, 58(3), 330-354.

A JOGI HELYZET

A hatályos médiajogi szabályok és tartalmi szabályozók az LMBTQI embereket nem nevesítik a társadalmi sokszínűség és a hátrányos helyzetű csoportok körében. A sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény gyűlöletkeltésére, uszításra és kirekesztésre vonatkozó szabályai [17. § (1)-(2)] ugyan valamennyi kisebbséget védik („más kisebbség vagy bármely többség”), de csak a nemzeti, etnikai, nyelvi és vallási közösségeket emelik ki. A médiaszolgáltatásokról és a tömegkommunikációról szóló 2010. évi CLXXXV. törvény (Mttv.) a közszolgálati médiaszolgáltatás céljai között (83. §) az „egyéb közösségek médiával szemben támasztott igényeinek kielégítése” és a „társadalmi körülményeik következtében súlyosan hátrányos helyzetben lévő csoportok (...) médiaszolgáltatásokkal szemben támasztott sajátos igényeinek kielégítése” is szerepel, de nevesítetten itt is csak a nemzetiségek, vallási közösségek valamint a fogyatékkal élők vannak. A szexuális irányultság szerinti hátrányos megkülönböztetés tilalma csak a kereskedelmi közlemények kapcsán [24. § (1) b)] jelenik meg. Bár a Médiatanács több esetben is alkalmazott szankciókat az LMBTQI közösség elleni gyűlöletkeltő, kirekesztő tartalmak esetében,⁸ az eljárások száma a ténylegesen gyűlöletkeltő tartalmakhoz képest elhanyagolható.

A *Közszolgálati kódex* hatályos változata⁹ nem utal az LMBTQI emberekre; a 2026-as reform során bevezetett *Közszolgálati Charta* kötelező elemei között (Mttv. 96. §) sem szerepelnek az LMBTQI emberek, bár a kulturális sokszínűségbe talán ők is beleérthetők. A Közszolgálati Tanácsba az LMBTQI szervezetek nem tudnak tagot jelölni, mivel arra csak a gyermekvédelmi, családvédelmi, fogyatékkal foglalkozó és környezetvédelmi szervezetek jogosultak (Mttv. 1. számú melléklet).

Az LMBTQI emberek médiajelenlétét jelentősen megnehezíti a 2021-es ún. „gyermekvédelmi” törvény által bevezetett korlátozás, amely szerint azon tartalmakat, amelyeknek „meghatározó eleme (...) a születési nemnek megfelelő önazonosságtól való eltérésnek, a nem megváltoztatásának, valamint a homoszexualitásnak a népszerűsítése, megjelenítése” az V. kategóriába kell sorolni („tizennyolc éven aluliak számára nem ajánlott”) [9. § (6)], és csak 22 óra és 05 óra között tehetők közzé [10. § d)]. Bár az ún. „gyermekvédelmi” törvény számos jogszabályt módosított, a könyvforgalmazás mellett a média volt az a terület, ahol a legtöbb jogi eljárás indult a törvény betartására, és jelentős volt az öncenzúra is.¹⁰

MAGYAR KUTATÁSI EREDMÉNYEK

Az ELTE Társadalomtudományi Központ Szociológiai Intézete és a Háttér Társaság 2023-as, LMBTQI emberek körében folytatott kutatása¹¹ (n=2,265 fő) azt találta, hogy a válaszadók 60%-a teljesen, 32% inkább egyetértett azzal az állítással, hogy „A média nem a valóságnak

⁸ Háttér Társaság (2025) A véleménynyilvánítás szabadsága. In *Szexuális irányultság, nemi identitás és a jog. Kézikönyv gyakorló jogászok számára*. Háttér Társaság. <https://jog.hatter.hu/kezikonyv>

⁹ *Közszolgálati Kódex. A magyar nemzeti közszolgálati médiaszolgáltatás alapidokumentuma*. <https://kszka.hu/uploads/2020/10/kozszoalati-kodex-20210601.pdf>

¹⁰ Háttér Társaság (2024). *The Anti-LGBTQI Law of Hungary in Action: A Combination of State- and Self-Enforcement*. <https://hatter.hu/kiadvanyaink/the-anti-lgbtqi-law-of-hungary-in-action-a-combination-of-state-and-self-enforcement>

¹¹ <https://hatter.hu/tevekenysegu/kutatasok/lmbtqi-kutatas-2023>

megfelelő képet mutat az LMBTQI emberekről”. A televízió néző LMBTQI válaszadók 53%-a, a rádióhallgató válaszadók 30%-a gyakran vagy nagyon gyakran találkozott az LMBTQI közösséggel szemben bántó, előítéletes tartalommal; ez az arány az online szerkesztett médiában 51%, az online média kommentfelületein 82%, a közösségi médiában 68%.

A Medián 2026. májusi reprezentatív közvéleménykutatása¹² szerint a magyarok 63%-a szerint „Az állam ne szóljon bele, hogy milyen társadalmi csoportok jelennek meg a napközben vetített filmekben és TV-műsorokban.” 57% kifejezetten visszavonná a kiskorúak LMBT-tartalmakhoz való hozzáférését korlátozó jogszabályt, az ún. „gyermekvédelmi” törvényt.

A Nemzeti Média- és Hírközlési Hatóság *Társadalmi sokszínűség a hírműsorokban* c. rendszeres kutatása 2016 és 2018 között az LMBT civil szervezetek médiamegjelenéseit is vizsgálta, és azt találta, hogy az ilyen szervezetek mindössze az összes civil szervezeti megjelenés 1%-át teszik ki, és ezen belül is elsősorban a kereskedelmi, nem pedig a közszolgálati hírműsorokban jelennek meg.¹³ Hasonlóan átfogó médiaelemzés azóta, illetve más jellegű műsorok kapcsán tudomásunk szerint nem készült, a kutatások csak egy-egy téma médiamegjelenése kapcsán¹⁴ vagy történeti perspektívából¹⁵ készültek.

NEMZETKÖZI JÓ GYAKORLATOK

British Broadcasting Corporation (BBC)

Az LMBTQI (akkor még LMB) reprezentáció kérdései a 2010-es évek elején jelentek meg a közpénzből, reklámok nélkül működő brit közszolgálati adó, a BBC társadalmi sokszínűséggel foglalkozó stratégiai gondolkodásában. Az intézkedések kialakítását egy átfogó kutatás¹⁶ előzte meg, amelyben kvalitatív és kvantitatív módszerekkel (30 fókuszcsoporthoz és páros interjú beszélgetés, 1,625 fős reprezentatív közvélemény-kutatás, 510 fős LMB közösségi minta) mérték fel mind a heteroszexuális, mind az LMB közösség médiafogyasztási szokásait és LMB tartalmakkal kapcsolatos véleményét. Ezt követően 5 évre szóló, sokszínűséggel foglalkozó

¹² <https://hatter.hu/kiadvanyaink/az-lmbtqi-temak-magyarorszag-megitelese-2026-majus>

¹³ Nemzeti Média és Hírközlési Hatóság (2014-2025). *Társadalmi sokszínűség a hírműsorokban* https://nmhh.hu/cikk/259910/Tarsadalmi_sokszinuseg_a_hirmusorokban_2025_januar_1_december_31

¹⁴ Jánky et al. (2018).

Tamássy, R., Vancsó, A., & Bocskor, Á. (2025). Media discourses about Hungarian anti-LGBTQIA+ legislation in the summer of 2021. *Social Compass*, 72(4), 665-683.

Szabó, H. D. (2025). Is Fairyland for Everyone? Mapping online discourse on gender debates in Hungary. *Communications*, 50(4), 882-907.

¹⁵ Hanzli P., & Nagy, S. (2022). Az LMBTQI emberek reprezentációja a filmekben és a televízióban. In *Az üldöztetéstől a büszkeségig : a magyar LMBTQI emberek története a kezdetektől az ezredfordulig*, pp. 188–202. Háttér Társaság.

Takács, J. (2018). Nemiszerep-áthágások és homoszexualitás-reprezentációk a 20. század első felének magyar sajtójában. In *Meleg század. Adalékok a homoszexualitás 20. századi magyarországi társadalomtörténetéhez*, pp. 57-118. Kalligram.

¹⁶ British Broadcasting Corporation (BBC) (2010). *Portrayal of Lesbian, Gay and Bisexual People on the BBC. Research Report*. <https://www.bbc.co.uk/diversity/audiences/lgb-consultation>

stratégiát fogadtak el *Everyone has a story* (Mindenkinek van egy története) címen.¹⁷ A stratégia kulcsintézkedései között szerepelt a munkavállalói állomány sokszínűvé tétele, a brit társadalmat őszintén és hitelesen ábrázoló médiatartalmak gyártása és a hátrányos helyzetű nézőközönség intenzívebb bevonása. A stratégia alapján a BBC különböző részlegei saját munkatervet készítettek a vállalások elérésére. A stratégia végrehajtásáról kutatáson alapuló rendszeres jelentések készültek, és időről-időre az eredmények tükrében frissítették a stratégiai keretdokumentumot.¹⁸ Az alábbi eszközök segítik az LMBTQI szempontból sokszínű tartalomgyártást és eljuttatását a nézőkhöz:

- a BBC News szerkesztési szabályzata (styleguide) az LMBTQI emberekkel kapcsolatos terminológia helyes használatára is kitér;¹⁹
- más hátrányos helyzetű csoportokhoz hasonlóan külön hálózat működik az LMBTQI munkavállalók támogatására (BBC Pride);²⁰
- az anonim nézői kérdőíves kutatásokban a válaszadók szexuális irányultságára is rákérdeznek, így az LMB célközönség tartalomfogyasztási szokásai és preferenciái a többségével összehasonlíthatók;²¹
- video-on-demand szolgáltatásában (BBC iPlayer) *Loud and Proud* (Hangos és büszke) címmel LMBTQI-témájú tartalmakra fókuszáló válogatás található;²²
- számos belső képzési program érhető el a munkavállalók számára, amely az LMBTQI sokszínűséggel és befogadással is foglalkozik (LGBTQ+ Allies, Trans Insights, BBC and You, Inclusive Leadership);
- külön belső költségvetés érhető el a sokszínűséggel foglalkozó tartalmak gyártására és vásárlására, a hátrányos helyzetű csoportokhoz tartozó alkotók projektjeinek támogatására.²³

Channel 4

Az 1980-ban alapított, leginkább reklámbevételekből működő, de állami tulajdonú közszolgálati médiaszolgáltató, a Channel 4 létrejöttének egyik kifejezett célja az volt, hogy jobban kiszolgálja a különböző kisebbségek és hátrányos helyzetű csoportok médiafogyasztási igényeit, és kockázatosabb szerkesztőségi és kreatív gyakorlatok révén bővítse a televíziós kínálat sokszínűségét. A Channel 4 saját gyártókapacitással nem rendelkezik, valamennyi tartalmát független gyártóktól (jelenleg közel 300) rendeli meg. A gyártók ötleteiket a *4ideas* online platformon keresztül nyújthatják be, a gyártókat műfajspecifikus megrendelői koncepciók (commission briefs) segítik az ötleteik összeállításában. A Channel 4 2015-ben *360° Diversity Charter* néven sokszínűségi stratégiát fogadott el,²⁴ amelynek részeként valamennyi

¹⁷ British Broadcasting Corporation (BBC) (2011). *Everyone has a story. The BBC's Diversity Strategy 2011-15.* https://downloads.bbc.co.uk/diversity/pdf/Diversity_strategy_110523.pdf

¹⁸ A hatályos sokszínűségi stratégia elérhető: <https://www.bbc.co.uk/diversity/you-belong>

¹⁹ <https://www.bbc.co.uk/newsstyleguide/>

²⁰ <https://www.bbc.co.uk/careers/bbc-life/inclusion/>

²¹ <https://www.bbc.co.uk/webarchive/https%3A%2F%2Fwww.bbc.co.uk%2Fblogs%2Faboutthebbc%2Fentries%2F424be06c-fa08-3409-8341-c55490f52d07>

²² <https://www.bbc.co.uk/iplayer/group/p08hgcv9>

²³ <https://www.bbc.co.uk/commissioning/diversity-development-fund>

²⁴ <https://www.channel4.com/press/news/channel-4-launches-360deg-diversity-charter>

megrendelés során követendő irányelveket (*Commissioning Diversity Guidelines*) vezetett be, amelyet rendszeresen frissítenek, a legutóbbi változat 2022-es.²⁵ Az irányelvek szerint valamennyi televíziós tartalomnak műfajtól függetlenül (1) az alábbi témák legalább egyikére kell fókuszálniuk: etnikai hovatartozás, fogyatékoság, LMBTQ+, alacsony osztályhelyzetű csoportok, más hátrányos helyzetű csoportok; és/vagy (2) a műsorvezetők / főszereplők legalább felének nőnek kell lennie, 20%-nak etnikai kisebbségekhez tartozónak, 10% fogyatékosággal élőknek és 5% LMBTQ+ identitásúnak kell lennie. A sokszínűség iránti következetes elköteleződés eredményeként a Channel 4-hoz számos rendkívül népszerű és nagyhatású LMBTQI film és televíziós sorozat kötődik, így pl. a *My Beautiful Laundrette* (Az én szép kis mosodám, 1985), *Beautiful Thing* (Csodálatos dolog, 1996), *Carol* (2015) c. filmek; a *Queer As Folk* (A fiúk a klubból, 1999-2000), *Skins* (2007-2013), *Shameless* (Szégyentelenül, 2004-2013), *It's a Sin* (Ez bűn, 2021) c. tévésorozatok; és az *Out on Tuesday* (később *Out*, 1989-1994) magazinműsor.

Radiotelevisión Española (RTVE)

A spanyol közszolgálati médiaszolgáltató, az RTVE számára is kiemelt érték a sokszínűség és befogadás, honlapjukon külön oldal foglalkozik mind a témakör munkáltatói, mind pedig tartalomgyártási vetületével.²⁶ Az RTVE csatlakozott a helyi Sokszínűség Chartához, ilyen, a sokszínűség és befogadás iránt elkötelezett munkáltatókat összefogó hálózatok Magyarországon is léteznek,²⁷ de a közmédia ezekhez eddig nem csatlakozott. Az RTVE-n belül a legfejlettebb esélyegyenlőségi terület a nemek közötti egyenlőség, amelynek előmozdításáért külön munkacsoport (Observatorio de Igualdad) és a rádiós és a televíziós üzletágban egy-egy egyenlőségért felelős szerkesztő felel. A munkacsoport 2020-ben szerkesztőségi irányelveket,²⁸ 2022-ben öt évre szóló cselekvési tervet fogadott el,²⁹ ezek néhány LMBTQI embereket érintő kérdésre is kitérnek. Az RTVE jelenleg az alábbi programkínálattal és technikai megoldásokkal szolgálja ki az LMBTQI közönség igényeit:

- az RTVE oldalán következetes kulcsszavazás révén valamennyi LMBTQI témájú hír és szórakoztató tartalom könnyen elérhető;³⁰
- video-on-demand szolgáltatásában (rtve Play) *Orgullo* (Büszke) címmel LMBTQI-témájú tartalmakra fókuszáló válogatás található, külön film, sorozat, dokumentumfilm, zene és sport szekciókkal;³¹
- a Radio 5 csatornán 2010 óta heti rendszerességgel fut a *Wisteria Lane* c. 45 perces LMBTQI magazinműsor;

²⁵ <https://www.channel4.com/4producers/creative-equity/commissioning-diversity-guidelines>

²⁶ <https://www.rtve.es/corporacion/sostenibilidad/social/diversidad-e-inclusion/>

²⁷ <https://hblf.hu/sokszinusegi-karta-hu>; <https://www.nyitottakvagunk.hu/>

²⁸ RTVE (2022). *Equality Guide*. <https://www.rtve.es/contenidos/instituto/Guia-Igualdad-ingles.pdf>

²⁹ RTVE (2022). *II Plan para la Igualdad entre Mujeres y Hombres en la CRTVE (2022-2026)*. [https://www.rtve.es/contenidos/corporacion/II_Plan_de_Igualdad_entre_Mujeres_y_Hombres_en_la_Corporacion_RTVE_\(2022_2026\).pdf](https://www.rtve.es/contenidos/corporacion/II_Plan_de_Igualdad_entre_Mujeres_y_Hombres_en_la_Corporacion_RTVE_(2022_2026).pdf)

³⁰ <https://www.rtve.es/temas/lgtbiq/116832/81/>

³¹ <https://www.rtve.es/play/orgullo/>

- 2022 óta a TVE minden évben élőben közvetíti a Madrid Pride felvonulást, *Saca tu orgullo* (Mutasd meg büszkeséged) címmel, a közvetítést helyszíni és stúdióinterjúk egészítik ki, az RTVE a Pride-on külön kamionnal vesz részt;³²
- 2019-ben *Nosotrxs somos* (Mi vagyunk) címmel hétrészes dokumentumfilmsorozat készült fiataloknak a spanyol LMBTQI mozgalom történetéről;³³
- a Pride-ot megelőző hetekben minden évben számos LMBTQI témájú filmet, beszélgetést, dokumentumfilmet sugároz a TVE;³⁴
- 2022-2023-ban komoly kritikai sikert ért el a *Ser o no ser* (Lenni vagy nem lenni) című tinisorozat, amely egy színésznek készülő 16 éves transz fiú történetét dolgozza fel sok humorral.

Česká televize (ČT)

Bár a magyar közszolgálati médiaszolgáltatókra vonatkozó szabályozáshoz hasonlóan a cseh jogszabályok sem írják elő az LMBTQI közönség kifejezett kiszolgálását (a jogszabály ott az idősek, betegek vagy fogyatékossgal élők, a kisgyerekes családok, valamint nemzeti és etnikai kisebbségek sajátos szükségleteit hangsúlyozza), a ČT az elmúlt években számos saját LMBTQI tartalmat tett közzé:

- a video-on-demand szolgáltatásában (iVysílání) az időseknek, gyerekeknek, etnikai kisebbségeknek és fogyatékossgal élőknek szóló kategóriák mellett az LMBTQI tartalmakat összegyűjtő oldal is található;³⁵
- 2007 és 2022 között heti rendszerességgel sugároztak Q, majd *Queer* néven LMBTQI kulturális és közéleti magazinműsort;³⁶
- 2022-ben *TBH* címmel tízrészes, rövid epizódokból álló websorozat készítették, amely bár egy középiskolai lövöldözés traumatikus hatásait dolgozza fel, teljes természetességgel mutatja be az iskola egyik meleg párjának történetét is.

Médiamonitoring

Az 1985-ben Gay & Lesbian Alliance Against Defamation (GLAAD) néven alakult szervezet 2005 óta minden évben közzéteszi a *Where We Are on TV* c. kutatási jelentését,³⁷ amely az Egyesült Államokban sugárzott televíziós sorozatokban megjelenő LMBTQ főszereplők és visszatérő szereplők számát és a megjelenítés minőségét elemzi. 2013 óta hasonló jelentést tesznek közzé a jelentősebb amerikai filmstúdiók által készített filmek kapcsán is.³⁸ E jelentések megállapítása, hogy még a magyar gyártású tartalmaknál sokkal sokszínűbb Egyesült Államokbeli médiakínálatban is messze elmarad az LMBTQI karakterek száma társadalmi arányukhoz képest. Hasonló elemzést készít több kisebbségi, hátrányos helyzetű

³² <https://www.rtve.es/rtve/20260703/saca-tu-orgullo-2026-rtve-acompana-gran-manifestacion-madrid/17142454.shtml>

³³ <https://www.rtve.es/play/videos/nosotrxs-somos/>

³⁴ <https://www.rtve.es/rtve/20260625/rtve-orgullo-lgtbiq-2026/17131238.shtml>

³⁵ <https://www.ceskatelevize.cz/ivysilani/kategorie/4093-spolecnost/4226-lgbtqia/>

³⁶ <https://www.ceskatelevize.cz/porady/10520528904-queer/>

³⁷ <https://glaad.org/whereweareontv24>

³⁸ <https://glaad.org/2026-where-we-are-in-film>

csoport kapcsán a filmekről az Annenberg Inclusion Initiative,³⁹ illetve léteznek hasonló kezdeményezések más országokban is, pl. Spanyolországban⁴⁰ és Németországban.⁴¹ Bár ezek a kezdeményezések elsősorban külső monitoringot végeznek, a módszertan használható egy-egy médiaszolgáltató saját médiatartalmainak sokszínűségi szempontú elemzésére is.

JAVASLATOK

Jogszabály-módosításra vonatkozó javaslatok:

- az Mttv. 9. § (6) bekezdésének 2021-es előtti szövegre történő visszaállítással és az Mttv. 32. § (4a) bekezdésének törlésével szüntessék meg az LMBTQI tartalmak közzétételének az ún. „gyermekvédelmi” törvény által bevezetett diszkriminatív korlátozását; a különneműek és azonos neműek közötti szexualitás bemutatása azonos elbírálás alá essen;
- az Smtv. 17. § (1) és (2) bekezdése a szexuális és nemi kisebbségek elleni gyűlöletkeltést és kirekesztést is nevesítetten tiltsa;
- az Mttv. 85. § (4) és 1. sz. mellékelt 1. pontjának módosításával teremtsék meg a lehetőségét hogy a nők, az LMBTQI emberek, az idősek és a fiatalok érdekeit képviselő szervezetek is részt vehessenek a Független Közmédia Testület tagjainak kiválasztásában és a Közszolgálati Tanácsba történő jelölésben.

Intézményi működéssel kapcsolatos javaslatok:

- a Közszolgálati Charta a szexuális és nemi sokszínűség bemutatásának elveit is rögzítse;
- készüljön szerkesztőségi útmutató a pontos, tiszteletteljes fogalomhasználatról, amely az LMBTQI fogalmak használatára is kitér; az útmutató említse az érintettek által használt név és megszólítás tiszteletben tartásának, valamint a korábbi név indokolatlan használatának, valamint a stigmatizáló, patologizáló vagy kriminalizáló nyelv mellőzésének fontosságát, és ajánljon konkrét javaslatokat a problémás szóhasználat (pl. „nemváltás”, „nemváltó műtétek”, „melegházasság”) helyett;⁴²
- hozzanak létre külön szervezeti egységet (iroda, főszerkesztőség) a különböző kisebbségi csoportok szempontjainak horizontális érvényesítésére; a szervezeti egység feladata ne csak az e csoportokra fókuszáló műsorok készítése legyen, hanem e témák más saját gyártású műsorokban történő megjelenítése, és e szempontok tartalombeszerzés során történő érvényesítése is; a szervezeti egységen belül hozzanak létre külön alegységet (osztály, szerkesztőség) az LMBTQI témának is;
- hozzák létre a közmédia-ombuds pozícióját, akinek feladata az olvasói panaszok kezelése, a médiaetika betartatása és a közmédia hitelességének megőrzése;
- hozzanak létre tanácsadó testületet, amelybe hívják meg az LMBTQI szervezeteket és szakértőket, és vonják be őket a sokszínűséggel kapcsolatos stratégiák és cselekvési

³⁹ <https://aii.annenberg.usc.edu/all-reports/inequality-in-popular-films>

⁴⁰ <https://oda.org.es/investigacion/>

⁴¹ <https://www.malisastiftung.org/studien/fortschrittsstudie-zur-audiovisuellen-diversitaet>

⁴² Kiindulópontnak javasoljuk: Magyar LMBT Szövetség (2015). *Kérdőjelek helyett: LMBTQI-útmutató a médiának*. <https://lmbtszovetseg.hu/hirek/kerdojelek-helyett-lmbtqi-utmutato-a-medianak>

tervek, szerkesztőségi útmutatók, műsorötletek kidolgozásába, az LMBTQI témájú karakterek, cselekményszálak, epizódok véleményezésébe;

- készüljön belső monitoring arról, hogy a különböző típusú műsorokban (nemcsak a hírműsorokban, hanem a kulturális és szórakoztató műsorokban, filmekben és tévésorozatokban is) milyen gyakran, milyen szerepben és milyen ábrázolásban jelennek meg a különböző kisebbségi csoportok, így az LMBTQI emberek;
- befogadó munkahelyi gyakorlatokkal⁴³ bátorítsák a hátrányos helyzetű csoportokat, így az LMBTQI embereket a közmédiánál történő munkavállalásra;
- folytassanak kérdőíves kutatásokat a magyar társadalom médiafogyasztási szokásainak és igényeinek jobb megismerésére, a közmédiába vetetett bizalom mérésére; a kérdőív tartalmazzon kérdéseket a válaszadó szexuális irányultságára és a nemi identitására is, hogy az LMBTQI emberek sajátos igényei, véleménye is megismerhető legyen;
- a szerkesztők és műsorvezetők kapjanak rendszeres képzést a különböző kisebbségi csoportok, így az LMBTQI emberek sajátos szükségleteiről, problémáiról, a velük kapcsolatos pontos fogalomhasználatról;⁴⁴
- a belső gyártású műsorok mellett legyen transzparens rendszer a független gyártók ötleteinek felkarolására, megrendelésére;
- működjenek együtt különböző hazai és nemzetközi film- és dokumentumfilm-fesztiválokkal,⁴⁵ ideértve az LMBTQI filmfesztiválokat is;⁴⁶ tűzzék műsorra az ott bemutatott filmeket;
- a közmédia a különböző platformokat (televízió, rádió, video-on-demand, közösségi média) egységes rendszerben kezelje, a különböző tartalmaknak készüljön az adott felület sajátosságaihoz illeszkedő változata, illetve használják a formátumok szélesebb körét (mikrodramák, podcastok és interaktív formátumok);
- bátorítsák a közönséget a közösségi média platformok nyújtotta interaktivitás használatára, a hozzászólások lehetőséget biztosítanak a közösségi visszajelzések gyűjtésére; a visszajelzéseket elemezzék, és építsék be a későbbi műsorgyártásba;
- szervezzenek / működjenek közre közmédiás tartalmak beszélgetéssel összekötött nyilvános vetítésein, fesztiválokon, ahol a nézőknek lehetőségük van személyes visszajelzéseket adni, kérdéseket feltenni, a témával mélyebben megismerkedni.

Tartalomszerkesztéssel kapcsolatos javaslatok:

- az LMBTQI emberek ne kizárólag konfliktusok, jogviták vagy a Pride kapcsán jelenjenek meg, hanem a társadalom természetes részeként kulturális, közéleti, családi és szórakoztató műsorokban is;
- a műsorok a megoldásokról, a kezdeményezésekről és a jó gyakorlatokról is számoljanak be; mutassák be az emberek erőforrásait, alkalmazkodási és túlélési stratégiáit; a szereplőket cselekvő, felelős, döntéseket hozó emberként ábrázolják;

⁴³ Háttér Társaság & Munkáltatók Esélyegyenlőségi Fóruma (2015). *Miért és hogyan teremtsünk LMBTQI-befogadó munkahelyeket?* <https://hatter.hu/kiadvanyaink/miert-es-hogyan-teremtsunk-lmbtqi-befogado-munkahelyeket>

⁴⁴ Elérhető képzések: <https://hatter.hu/kepzesek>, <https://labrisz.hu/tabuk-nelkul-oktatasi-program>

⁴⁵ <http://verzio.org>, <http://bidf.hu>, <https://www.facebook.com/malternativ>, <http://kinedok.net>

⁴⁶ <https://www.europeanfilmacademy.org/activities/pride-month-film-festivals-europe/>

- fontos a közösségen belüli sokféleség bemutatása, beleértve a vidéken élő, roma, fogyatékossgal élő, idősebb, vallásos, gyermeket nevelő, transznemű és interszex embereket is;
- tartózkodjanak attól, hogy a „kiegyensúlyozottság” érdekében gyűlöletkeltő, kirekesztő vagy az emberi méltóságot sértő álláspontoknak adjanak teret;
- emberi jogi és tudományos kérdésekben az érintettek mellett hiteles szakértőket szólaltassanak meg;
- LMBTQI embereket ne csak LMBTQI témában szólaltassanak meg; egy LMBTQI ember hétköznapi állampolgárként ugyanúgy hozzászólhat a közélet, az oktatás, a gazdaság, a kultúra, tudomány vagy a politika kérdéseihez.

Konkrét műsorokra vonatkozó javaslatok:

- induljon kétheti-havi rendszerességgel LMBTQI kulturális és közéleti magazinműsor;
- készüljön dokumentumfilm-sorozat a magyar LMBTQI szervezetek, informális kezdeményezések munkájáról, történetéről és közösségi szerepéről;
- készüljenek portréműsorok a közélet, a kultúra, a tudomány és a sport olyan prominens szereplőivel, akik LMBTQI mivoltukat nyilvánosan vállalják, az interjú életük ezen vetületére is térjen ki;
- készüljenek dokumentumműsorok hétköznapi LMBTQI életutak bemutatására, különösen a vidéki, többszörös hátrányos megkülönböztetésnek kitett és a határon túli magyar LMBTQI emberek szerepeltetésével;
- a közmédia közvetítse élőben a Pride felvonulást, emberi jogi és közösségi fókuszú kommentárral, helyszíni és stúdióinterjúkkal;
- az LMBTQI téma a vallási műsorokban is jelenjen meg, e műsorokban kapjanak helyet az elfogadó egyházi hozzáállást képviselő egyházi vezetők, teológusok, hívők is;
- a napi kulturális programajánló műsor LMBTQI témájú programokat, így a Pride Közösségi Fesztivál programjait is ajánlja;
- készüljön minél több anyag terepen, működjenek együtt LMBTQI civil szervezetekkel nyilvános eseményeik (előadások, kerekasztal-beszélgetések, vidéki vagy tematikus Pride események) videórögzítésében, a felvételeket tegyék közzé a közmédia különböző felületein, ideértve az online felületeket;
- az egyszázalékos kampány időszakában a közmédia biztosítson bemutatkozási lehetőséget a közhasznú civil szervezeteknek – köztük az LMBTQI szervezeteknek is – egységes és átlátható feltételek mellett;
- az LMBTQI közösség szempontjából kiemelt időszakokban (pl. Pride Fesztivál, LMBT Történeti Hónap, Leszbikus Identitások Fesztiválja, Homofóbia és Transzfóbia Elleni Világnap, stb.) tűzzenek műsorra LMBTQI filmeket, dokumentumfilmeket, tematikus beszélgetéseket.

A **Magyar LMBT Szövetség** 2009-ben létrehozott ernyőszervezet, amely a Magyarországon működő leszbikus, meleg, biszexuális és transznemű (LMBT) szervezeteket fogja össze. A Szövetség célja az LMBT emberek egyenlőségének és emberi jogainak előmozdítása, a hátrányos megkülönböztetés és elítélések elleni fellépés, az LMBT emberek társadalmi befogadásának, láthatóságának, identitásának erősítése. A Szövetség az ILGA-Europe európai ernyőszervezet tagja.

www.lmbtszovetseg.hu ♦ info@lmbtszovetseg.hu ♦ telefon:: (30) 595 5032

A **Hátter Társaság** Magyarország legrégebbi és legnagyobb LMBTQI civil szervezete. Telefonon és chaten elérhető információs és lelkesítő szolgáltatást, személyes segítő szolgáltatást, szociális segítő szolgáltatást, jogsegélyszolgálatot, HIV/STI segítő programot, valamint archívumot és könyvtárat működtet. Állandó programjai mellett rendszeresen folytat kutatásokat és tart képzéseket, szervez kulturális és közösségi eseményeket, és küzd az LMBTQI emberek emberi jogait tiszteletben tartó jogszabályok és közpolitikák elfogadásáért. Az egyesület a Magyar LMBT Szövetség egyik alapítója, valamint az ILGA-Europe európai ernyőszervezet aktív tagja.

www.hatter.hu ♦ hatter@hatter.hu ♦ telefon: (1) 329 2670

A **Labrisz Leszbikus Egyesület** 1999-ben alakult, és egy olyan társadalom létrejöttén dolgozik, ahol a nőknek lehetőségük van szabadon megválasztani partnerüket, életformájukat, és félelem nélkül megélni és felvállalni identitásukat életük minden területén. Céljuk a leszbikus, biszexuális és transznemű nők elfogadásának és önellátásának erősítése, biztonságos, támogató női terek biztosítása, a női és feminista önszerveződő közösségek munkájának szakmai támogatása, a hazai leszbikus és feminista kultúra feltárása, gazdagítása, és szélesebb körű megismertetése és a szexuális és nemi kisebbségekkel kapcsolatos szemléletformálás.

www.labrisz.hu ♦ labrisz@labrisz.hu ♦ telefon: (30) 489 3123

A **Mozaik Közösség** 2006-ban alakult keresztény (keresztyén) csoport, amely független minden egyháztól, felekezettől. Ökumenikus közösség, a tagokat az tartja össze, hogy mindannyian Istent keresik, legyen bármilyen a nemük vagy szexuális orientációjuk. Kiscsoportokban heti rendszerességgel találkoznak, imádkoznak, beszélgetnek, havonta az egész közösség összegyűlik, vendéglátóval tartanak beszélgetést.

mozaikkozosseg.org ♦ mozaik.honlap@gmail.com

A **Prizma Közösség** a bináris és nembináris transznemű és interszex emberek képviseletére létrejött be nem jegyzett csoport. Két fő célja van: egy befogadó, az érintettek számára nyitott, támogató közösség létrehozása, és kapcsolatépítés az LMBT+ közösség és a többségi társadalom felé. Céljait aktivista alapon, a kritikára nyitottan, a kölcsönös megértésre törekedve kívánják elérni. Közel háromezer fős, érintettekkel álló közösségi média csoportot működtetnek, havi rendszerességgel online és/vagy személyes támogató közösségi találkozót tartanak, többször rendeztek Transz Pride felvonulást.

prizma.lgbt ♦ kapcsolat@prizma.lgbt

A **Szivárvány Misszió Alapítvány** 2001-ben létrejött közhasznú civil szervezet, amelynek célja az LMBTQ közösség kulturális, közösségi és érdekvédelmi tevékenységének a támogatása. Elsődleges céljuk a magyarországi LMBTQ-közösség építése, bemutatása és láthatóságának elősegítése, kulturális tevékenységek szervezése, erősítése, életre hívása és támogatása, a figyelem felhívása az LMBTQI közösségeket érő jogegyenlőtlenségekre és a társadalmi problémákra. Legfontosabb feladatuk és eszközük az évente megrendezett Budapest Pride Közösségi Fesztivál, és annak részeként a Budapest Pride Felvonulás.

budapestpride.hu ♦ info@budapestpride.hu